

Natuurbeschermingscommissie

Het Haarlems Groenstructuurplan na 1½ jaar

*"Want tussen droom en daad staan wetten in de weg
en praktische bezwaren..." (Willem Elsschot)*

Zoals Nico Slotboom in een vorig nummer van de Fitis besprak inventariseert dit structuurplan het Haarlems groen, formuleert het doelstellingen en is het een beleids- en beheersinstrument met betrekking tot het groen in Haarlem. Het plan onderscheidt een "groenrooster", bestaand uit drie groenstroken in noord-zuidrichting en ettelijke oost-west-verbindingen, samen de Hoofdgroenstructuur vormend. Deze structuur is in het plan heel belangrijk en men wil haar dus voor "sluipende aantasting" behoeden en zelfs verbeteren. Helaas eisen ook andere belangen (wonen, wegen, recreatie) ruimte op in deze toch al volle omgeving.

In onze reactie op het plan hebben wij waardering uitgesproken voor het verschijnen ervan, maar ook kritiek geuit op delen ervan. Vooral de zinsnede: "Hoewel de gemeente hoge prioriteit geeft aan de instandhouding en uitbreiding van groen in de stad, staat stabilisering van het aantal inwoners op 150.000 voorop" (deel V, pag. 2), achten wij gevaarlijk. Dit kwantitatieve gegeven zet het plan op losse schroeven. In de hoorzitting van 12-2-1991 beloofde de wedhoudster mevrouw Gieske dat deze zin geschrapt zou worden. In de laatste, goedgekeurde versie van het plan (april '91) staat deze zin er nog net zo. Een weinig vertrouwenwekkende gang van zaken. Dit is een voorbeeld van natuurbescherming in de praktijk, evenals het volgende: veel mooie plannen, de daden blijven nogal eens achter (zie het citaat bij dit artikel).

Elsschot indachtig hebben enkele leden van de natuurbeschermingscommissie geïnventariseerd wat er anderhalf jaar na eerste publicatie van het plan van de voornemens terecht is gekomen. Anders gezegd: steekt Haarlem gunstig af tegen de rest van de regio? In de rest van de regio gebeuren nl. voor natuur en milieu nare dingen, zoals de uitbreiding van Schiphol, het strandplan van Velsen, het toestaan van deltavliegen op de zeereep, de bouwplannen van de gemeente Velsen tot zelfs in grondwaterbeschermingsgebieden nr. I (dit is verboden!), een plan voor een rondweg om Vogelenzang enz.

In het onderstaande gaan we na wat de gebeurtenissen en beslissingen ten aanzien van het groen in Haarlem zijn geweest sinds de eerste publicatie van het plan.

Positieve gebeurtenissen/beslissingen

- De Fuikvaart (1½ ha.): dit gebied wordt zo afgegraven dat er door een licht hellende oever een aantal vochtgradiënten ontstaat met in elke gradiënt de daarbij behorende wilde plantensoorten.
- De Buik (weitje van 0.8 ha.): dit ligt tussen de Zuidschalkwijkerweg en het Spaarne en zal op ecologisch verantwoorde wijze worden beheerd door extensieve begrazing, waardoor een gevarieerdere vegetatie (door verschraling) een kans krijgt.

Negatieve gebeurtenissen/beslissingen

- Schipholweg: de bomenrij aan de zuidzijde van deze weg is gekapt (tussen de Amerika- en Europaweg) ten behoeve van een busbaan.
- De Krim: kap van 185 bomen bij de kunstijsbaan ten behoeve van nieuwbouw van het CIOS.
- Meerwijk: in de groene ostrand van Meerwijk wordt gekapt ten behoeve van villabouw.
- Veerpolder: in dit weidevogelgebied zal een recreatieplas worden aangelegd.
- Het weitje tussen Coornhertlyceum en Leidsevaart wordt omgezet in een woonwijk.
- Tenslotte moeten er enkele locaties worden aangewezen voor inrichting als woonwagenkampjes. Als mogelijke locaties wordt gedacht aan de volgende, in de groenstructuur liggende plekken: het Noordersportpark (tussen het EDO-terrein en de Mr. Jan Gerritszlaan) en het noordelijk deel van de Zuiderpolder.

Positief dankzij actie

Door acties van de burgerij, tégen de plannen van het gemeentebestuur in, is (voorlopig) het volgende gespaard gebleven:

- Hekslootpolder: de plannen om hier honderden huizen te bouwen zijn afgeblazen. Wel dreigen nu nog een verbindingsweg met de Waarderpolder door de Heksloot en een rechte doorsteek van de noordelijke Vondelweg naar de Slaperdijk.
- Sportveld Kleverlaan: dit was één van de mogelijke locaties voor een woonwagenkampje. Het noordelijk deel van het veld (het vroegere zwembad) wordt wel bebouwd.
- Stinsebosje bij verpleeghuis Zuiderhout: de geplande uitbreiding van het tehuis ging niet door, waardoor de waardevolle begroeiing met stinseplanten behouden bleef.

- Het Wilgenveld: dit terreintje bij Haarlem Hoog wordt al enkele jaren door een vrijwilligersgroep ecologisch beheerd. Door inspanning van de buurtbewoners is vestiging van een garagebedrijf voorkomen.

De conclusie die hieruit te trekken is, is geen geruststellende, maar ook geldt: een goed georganiseerd verzet tegen aantasting van het groen is zeker zinnig. Helaas geldt wel sterk dat een niet ingericht gebied steeds bedreigd blijft en dus waakzaamheid geboden blijft.

Een laatste punt in dit verband: hoe ver kun je gaan in je verzet? Ik denk hierbij aan de affaire "Haarlemmermeer 1991". Coen Looij, Bert-Jan Bol en ondergetekende schreven toen een brief op poten aan de wethouder van deze gemeente over het herhaaldelijk vernielen van nestkasten door het kappen van bomen (in de broedtijd) ondanks onze protesten. Een afschrift van de brief werd verstuurd naar de krant en de Algemene InspectieDienst (AID). Het gevolg was een flinke publiciteit ("Vogelmoord") en een (niet door ons bedoeld) proces-verbaal. Is dit een te harde actie? In elk geval was de gemeente Haarlemmermeer woedend ("dit is geen samenwerking"). Onze reactie was: "Die wás er nu juist niet; wij werden volkomen genegeerd". Het gevolg was in elk geval een kille verhouding, maar ook: in april 1992 kwam een uitnodiging binnen voor een gesprek over onze wensen en een telefoontje of de VWG accoord gaat met de kap van een perceel bomen van 100 bij 30 meter langs de snelweg ten behoeve van de zichtbaarheid van het Claus Partyhouse vanaf de weg. Uiteraard ging de VWG niet accoord: doel en tijdstip (weer in de broedtijd) waren onaanvaardbaar. Enkele dagen later werd Coen opgebeld met de mededeling dat de kap in elk geval uitgesteld werd tot na de broedtijd. Je krijgt het gevoel dat dit resultaat zonder genoemde actie niet bereikt zou zijn. Het is alleen jammer dat het niet anders kon.

Martin Smit